

Ks § 40

Dnr: KS 2025/320

Svar Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktige besluta

att motionens första att-sats anses besvarad,

att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument,

att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammars utförs direkt av kommunen och inga privata utförare.

Sammanfattning

Christopher Marlowe (-) har den 26 maj 2025 lämnat in en motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen där han yrkar följande:

1. att Surahammars kommun inför krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga om- och nyanställningar inom äldreomsorgen,
2. att Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram nödvändiga rutiner för hantering av utdragen,
3. att kravet även ska gälla för privata utförare inom äldreomsorgen genom krav i upphandlingar och avtal, samt att årlig uppföljning ska ske av rutinernas tillämpning

Surahammars kommun har hittills följt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) baserat på deras genomgång av rättslaget som presenterades 2023. Detta innebär att kommunen inte har begärt registerutdrag för anställning inom äldreomsorgen. Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen arbetat med ett förslag på ny riktlinje för rekrytering där registerutdrag ingår som ett delmoment. Det hanteras i ärende KS 2025/285 inför förväntat beslut i kommunfullmäktige 2026-04-07. Sedan personalutskottet 2025-11-10 skickade ut förslaget på nya riktlinjen på remiss till nämnderna och de helägda bolagen har ny lagstiftning införts som träder ikraft 2026-03-01. Lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning ger kommuner möjlighet men inte skyldighet att begära att utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret visas upp inför anställning.

De brott som det begränsade utdraget innehåller regleras i 22 § förordning (1999:1134) om belastningsregister. Det rör sig bl.a. om mord, dråp, misshandel, människorov, olaga tvång, olaga frihetsberövande, fridskränkning, kvinnofridsbrott och olaga hot. Samtliga sexualbrott i 6 kap. Brottsbalken och även stöld, rån, samt hets mot folkgrupp och barnpornografibrott omfattas.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Därtill ska utdraget omfatta vissa brott mot narkotikastrafflagen, vapenlagen, brott mot lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor, samt terroristbrottslagen.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av beslutad ny lagstiftning att kommunens tidigare ställningstagande ändras och att motionens första att-sats därmed bifalls.

När kommunfullmäktige har beslutat att anta riktlinje för rekrytering återstår för kommunstyrelseförvaltningens HR-enhet att ta fram rutiner för hur registerkontrollen ska genomföras i praktiken. Enligt lagen får bara den som erbjuds anställning kontrolleras. Registerkontroll kan också göras av redan anställda som får nya arbetsuppgifter som omfattas av den nya lagen. Registerutdrag som visas upp får inte vara äldre än sex månader och kontrollen dokumenteras bara genom en anteckning att utdraget har visats upp. I övrigt får inget om innehållet i utdraget dokumenteras.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument. Riktlinje för styrdokument antagen av kommunstyrelsen 2024-11-25, § 213 anger att rutiner ska beslutas av kommundirektör eller förvaltningschefer. Rutiner ger konkret och detaljerat stöd för hur arbetsuppgifter ska utföras. Rutiner kan innehålla metodstöd samt tillvägagångssätt och kan även beskriva hur verkställighet av politisk fattade beslut ska ske.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammars utförs direkt av kommunen och inga privata utförare. Om kommunen börjar med upphandling av äldreomsorg från privata utförare så kommer frågan om att ställa krav på att också privata utförare begär registerutdrag att hanteras.

Propositionsordning

Ordförande Johanna Olofsson (M) ställer proposition på personalutskottets förslag och finner att det bifalls.

Ärendegång

Personalutskottet 2026-03-09, § 10

Kommunfullmäktige 2025-06-16, § 84

Bilagor

Tjänsteutlåtande

Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Expedieras till

Motionär

HR-enheten

Socialnämnden

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

PU § 10

Dnr: KS 2025/320

Svar Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Personalutskottet föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta

att motionens första att-sats anses besvarad,

att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument,

att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammars utförs direkt av kommunen och inga privata utförare.

Sammanfattning

Christopher Marlowe (-) har den 26 maj 2025 lämnat in en motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen där han yrkar följande:

1. att Surahammars kommun inför krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga om- och nyanställningar inom äldreomsorgen,
2. att Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram nödvändiga rutiner för hantering av utdragen,
3. att kravet även ska gälla för privata utförare inom äldreomsorgen genom krav i upphandlingar och avtal, samt att årlig uppföljning ska ske av rutinernas tillämpning

Surahammars kommun har hittills följt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) baserat på deras genomgång av rättsläget som presenterades 2023. Detta innebär att kommunen inte har begärt registerutdrag för anställning inom äldreomsorgen. Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen arbetat med ett förslag på ny riktlinje för rekrytering där registerutdrag ingår som ett delmoment. Det hanteras i ärende KS 2025/285 inför förväntat beslut i kommunfullmäktige 2026-04-07. Sedan personalutskottet 2025-11-10 skickade ut förslaget på nya riktlinjen på remiss till nämnderna och de helägda bolagen har ny lagstiftning införts som träder ikraft 2026-03-01. Lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning ger kommuner möjlighet men inte skyldighet att begära att utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret visas upp inför anställning.

De brott som det begränsade utdraget innehåller regleras i 22 § förordning (1999:1134) om belastningsregister. Det rör sig bl.a. om mord, dråp, misshandel, människorov, olaga tvång, olaga frihetsberövande, fridskränkning, kvinnofridsbrott och olaga hot. Samtliga sexualbrott i 6 kap. Brottsbalken och även stöld, rån, samt hets mot folkgrupp och barnpornografibrott omfattas.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Personalutskott

Därtill ska utdraget omfatta vissa brott mot narkotikastrafflagen, vapenlagen, brott mot lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor, samt terroristbrottslagen.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av beslutad ny lagstiftning att kommunens tidigare ställningstagande ändras och att motionens första att-sats därmed bifalls.

När kommunfullmäktige har beslutat att anta riktlinje för rekrytering återstår för kommunstyrelseförvaltningens HR-enhet att ta fram rutiner för hur registerkontrollen ska genomföras i praktiken. Enligt lagen får bara den som erbjuds anställning kontrolleras. Registerkontroll kan också göras av redan anställda som får nya arbetsuppgifter som omfattas av den nya lagen. Registerutdrag som visas upp får inte vara äldre än sex månader och kontrollen dokumenteras bara genom en anteckning att utdraget har visats upp. I övrigt får inget om innehållet i utdraget dokumenteras.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument. Riktlinje för styrdokument antagen av kommunstyrelsen 2024-11-25, § 213 anger att rutiner ska beslutas av kommundirektör eller förvaltningschefer. Rutiner ger konkret och detaljerat stöd för hur arbetsuppgifter ska utföras. Rutiner kan innehålla metodstöd samt tillvägagångssätt och kan även beskriva hur verkställighet av politisk fattade beslut ska ske.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammars utförs direkt av kommunen och inga privata utförare. Om kommunen börjar med upphandling av äldreomsorg från privata utförare så kommer frågan om att ställa krav på att också privata utförare begär registerutdrag att hanteras.

Yrkande

Christer Lindvall (M) yrkar på att motionens första att-sats anses besvarad.

Propositionsordning

Ordförande Johanna Olofsson (M) frågade om personalutskottet kan besluta enligt förvaltningens förslag med Christer Lindvalls (M) ändringsyrkande om första att-satsen och finner att det bifalls.

Ärendegång

Kommunfullmäktige 2025-06-16, § 84

Bilagor

Tjänsteutlåtande

Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Personalutskott

Expedieras till

Motionär

HR-enheten

Socialnämnden

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Svar Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Förvaltningens förslag

Personalutskottet föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta

att motionens första att-sats bifalls,

att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument,

att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammar utförs direkt av kommunen och inga privata utförare.

Sammanfattning

Christopher Marlowe (-) har den 26 maj 2025 lämnat in en motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen där han yrkar följande:

1. att Surahammars kommun inför krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga om- och nyanställningar inom äldreomsorgen,
2. att Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram nödvändiga rutiner för hantering av utdragen,
3. att kravet även ska gälla för privata utförare inom äldreomsorgen genom krav i upphandlingar och avtal, samt att årlig uppföljning ska ske av rutinernas tillämpning

Surahammars kommun har hittills följt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) baserat på deras genomgång av rättsläget som presenterades 2023. Detta innebär att kommunen inte har begärt registerutdrag för anställning inom äldreomsorgen. Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen arbetat med ett förslag på ny riktlinje för rekrytering där registerutdrag ingår som ett delmoment. Det hanteras i ärende KS 2025/285 inför förväntat beslut i kommunfullmäktige 2026-04-07. Sedan personalutskottet 2025-11-10 skickade ut förslaget på nya riktlinjen på remiss till nämnderna och de helägda bolagen har ny lagstiftning införts som träder ikraft 2026-03-01. Lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning ger kommuner möjlighet men inte skyldighet att begära att utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret visas upp inför anställning.

De brott som det begränsade utdraget innehåller regleras i 22 § förordning (1999:1134) om belastningsregister. Det rör sig bl.a. om mord, dråp, misshandel, människorov, olaga tvång, olaga frihetsberövande, fridskränkning, kvinnofridsbrott och olaga hot. Samtliga sexualbrott i 6 kap. Brottsbalken och även stöld, rån, samt hets mot folkgrupp och barnpornografibrott omfattas.

Därtill ska utdraget omfatta vissa brott mot narkotikastrafflagen, vapenlagen, brott mot lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor, samt terroristbrottslagen.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av beslutad ny lagstiftning att kommunens tidigare ställningstagande ändras och att motionens första att-sats därmed bifalls.

När kommunfullmäktige har beslutat att anta riktlinje för rekrytering återstår för kommunstyrelseförvaltningens HR-enhet att ta fram rutiner för hur registerkontrollen ska genomföras i praktiken. Enligt lagen får bara den som erbjuds anställning kontrolleras. Registerkontroll kan också göras av redan anställda som får nya arbetsuppgifter som omfattas av den nya lagen. Registerutdrag som visas upp får inte vara äldre än sex månader och kontrollen dokumenteras bara genom en anteckning att utdraget har visats upp. I övrigt får inget om innehållet i utdraget dokumenteras.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens andra att-sats avslås med hänvisning till att beslut om framtagande av rutiner inte faller under kommunfullmäktiges uppdrag enligt riktlinje för styrdokument. Riktlinje för styrdokument antagen av kommunstyrelsen 2024-11-25, § 213 anger att rutiner ska beslutas av kommundirektör eller förvaltningschefer. Rutiner ger konkret och detaljerat stöd för hur arbetsuppgifter ska utföras. Rutiner kan innehålla metodstöd samt tillvägagångssätt och kan även beskriva hur verkställighet av politisk fattade beslut ska ske.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionens tredje att-sats anses besvarad eftersom all äldreomsorg i Surahammars utförs direkt av kommunen och inga privata utförare. Om kommunen börjar med upphandling av äldreomsorg från privata utförare så kommer frågan om att ställa krav på att också privata utförare begär registerutdrag att hanteras.

Bilagor

Motion om införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Ärendegång

Kommunfullmäktige 2025-06-16, § 84

Expedieras

Motionär

HR-enheten

Socialnämnden

Handläggare: Mikael Svensson

MOTION

Införande av begäran om utdrag ur belastningsregistret för anställning inom äldreomsorgen

Till: Surahammars Kommunfullmäktige

Datum: 26 maj 2025

Motionär: Chris Marlowe

Surahammars kommun har under senare tid drabbats av flera allvarliga incidenter inom äldreomsorgen där våra äldre medborgare har blivit utsatta för stölder och ekonomiska brott från personal. Detta inkluderar stöld av personliga tillhörigheter och missbruk av äldres kreditkort med omfattande ekonomiska konsekvenser.

Jag lämnade tidigare en motion om registerutdrag inom äldreomsorgen som avslogs av kommunfullmäktige med hänvisning till SKRs rekommendationer och påstådd avsaknad av lagstöd. Kommunstyrelseförvaltningen hävdade att registerkontroller endast bör genomföras där uttryckligt lagstöd finns, vilket primärt skulle avse arbete med barn under 18 år.

Dock har Västerås kommun, som är betydligt större än vår kommun och har omfattande juridisk och administrativ kompetens, efter en grundlig utredning fattat beslut om att införa krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga om- och nyanställningar inom äldreomsorgen. Deras utredning från mars 2023 visar tydligt att det inte finns några juridiska hinder för att kräva utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning för arbete med vuxna.

Västerås kommuns jurister konstaterar att kravet kan stödjas på den fria anställningsrätten som kommuner besitter. Kommunala nämnder kan anställa den person som anses vara bäst lämpad för tjänsten, och brottsregister omfattas inte av diskrimineringslagstiftningen. Åtgärden bedöms vara proportionerlig eftersom fördelarna med att sortera bort olämpliga sökande överväger olägenheten för individerna.

Flera andra kommuner har redan infört liknande rutiner, däribland Gotlands kommun som kontrollerar samtliga som ska arbeta inom socialtjänsten i direktkontakt med enskilda, Linköpings kommun som kontrollerar alla inom äldreomsorgen, samt Fagersta och Köpings kommuner som kontrollerar alla nyanställda inom vård och omsorg. Även privata utförare som Norlandia, Attendo och Continuum kräver redan sådana utdrag för sina nyanställningar.

Västerås utredning visar att åtgärden uppfyller alla krav på saklighet och opartiskhet genom att gälla alla sökande lika, att den är lagligt genom stöd i den fria anställningsrätten, objektiv genom att baseras på registeruppgifter, och proportionerlig genom att stå i rimligt förhållande till syftet att skydda utsatta äldre. Kravet får också en självsanerande effekt där personer med olämplig bakgrund sannolikt avstår från att söka.

Som kommunpolitiker står jag för solidaritet med samhällets mest utsatta grupper. Våra äldre har bidragit till samhällets uppbyggnad genom ett helt yrkesliv och förtjänar trygghet och säkerhet i sin ålderdom. Det är kommunens ansvar att säkerställa att de som anförtros vården av våra äldre är lämpliga för uppgiften. Vi kan inte acceptera att våra äldre ska behöva vara rädda för de personer som kommer in i deras hem eller tar hand om dem på våra boenden.

CM

- över -

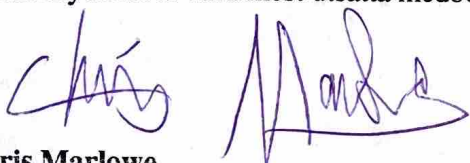
Västerås kommuns grundliga juridiska utredning visar att det är både juridiskt möjligt och praktiskt genomförbart att införa registerkontroller inom äldreomsorgen. Som en mindre kommun bör vi dra nytta av större kommuners expertis och erfarenheter istället för att låta våra äldre fortsätta utsättas för risker.

Med stöd av Västerås kommuns utredning och beslut föreslår jag följande att sätser till motionen...

Kommunfullmäktige beslutar...

- att Surahammars kommun inför krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga om- och nyanställningar inom äldreomsorgen,
- att kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram nödvändiga rutiner för hantering av utdragen,
- att kravet även ska gälla för privata utförare inom äldreomsorgen genom krav i upphandlingar och avtal, samt att årlig uppföljning ska ske av rutinernas tillämpning.

Våra äldres trygghet och säkerhet måste prioriteras. Det finns nu en tydlig juridisk väg framåt för att stärka skyddet för våra mest utsatta medborgare utan att överträda gällande lagstiftning.

Chris Marlowe

Ledamot i Kommunfullmäktige

26 maj 2025